

[Miljøministeren.]

vare. I 1973 producerede danske papirfabrikker ca. 240.000 tons papir og pap. Råvarer hertil bestod af returpapir, af dansk papirmasse og af importeret papirmasse. Returpapirmængden — 117.000 tons — udgjorde halvdelen af råvarerne.

Kun en tredjedel af vort papirforbrug produceres her i landet. Det danske papirforbrug var i 1973 på ca. 825.000 tons. Heraf blev i alt ca. 177.000 tons eller ca. 22 pct. af forbruget indsamlet. Danmark er med en indsamlingsprocent på kun 22 blandt de lande, som smider mest papir ud efter brugen; de lande, som samler mest ind, anvender ca. 40 pct. af forbruget.

Danmark kan med en rimelig teknisk indsats placere sig blandt de lande, der samler mest papir ind. Men den danske papirindustri kan ikke på de eksisterende anlæg og med de øjeblikkelige afsætningsmuligheder anvende mere returpapir som råvare. Dette kan kort forklares således:

Returpapir indeholder papir, der er trykt noget på. Hvis tryksværten ikke fjernes før fremstillingen af nyt papir, bliver dette gråt. Der findes dog metoder til at fjerne tryksværte fra returpapir; afsværtet returpapir kan bruges ved fremstilling af hvide produkter.

Dansk papirindustri fremstiller emballagematerialer og trykpapir. Emballagematerialerne er som regel farvede, mens trykpapir som regel er hvidt. Returpapir er derfor en god råvare ved produktion af emballagematerialer. Emballageproducenterne anvender da også næsten udelukkende returpapir som råvare og kan kun aftage mere returpapir, såfremt produktionen udvides. De danske producenter af trykpapir har ikke anlæg til afsværtning af papir og kan derfor ikke benytte returpapir som råvare. I øjeblikket må det returpapir, som ikke kan anvendes i dansk produktion, derfor eksporteres.

Det internationale marked for returpapir er imidlertid ikke stabilt. I efteråret 1973 og første halvdel af 1974 steg efterspørgslen efter returpapir over hele Europa. De stigende priser medførte, at indsamlingen i Danmark og en række andre lande blev udbygget kraftigt. Der blev i de første 9 måneder af 1974 indsamlet og eksporteret mere

returpapir end i hele 1973. For nylig ophørte efterspørgslen efter returpapir pludseligt, men et stykke ind i 1975 ventes den at stige igen.

Dette forløb understreger, at en øget genanvendelse forudsætter en samtidig udbygning af indsamling, forarbejdning og afsætning. Specielt viser det, at problemerne omkring en forøget genanvendelse af papir ligger på afsætningssiden. Indsamlingen kan sættes meget op. Det tekniske apparat hertil findes, men kan i øjeblikket ikke udnyttes fuldt ud. Der er således behov for at sikre en stabil, øget afsætning af returpapir, og dette kan ske på forskellige måder.

For det første kan afsætningen stabiliseres gennem langtidskontrakter om garanteret levering og afsætning mellem returpapirforbrugere og leverandører. Sådanne kontrakter anvendes i England, hvor de udgør en væsentlig tilskyndelse til at arrangere indsamling af papir som et led i de kommunale renovationsordninger.

For det andet kan man — på længere sigt — bygge afsværtningsanlæg, således at returpapir kan benyttes ved produktion af trykpapir. Af kvalitetsmæssige årsager kan man næppe erstatte mere end 10-20.000 tons frisk papirmasse med afsværtet papir; denne metode kan derfor blive af begrænset betydning.

For det tredje kan man søge at fremme byttehandel ved at lade returpapir være en del af betalingen for importeret papir. Dette gøres i øjeblikket med bølgepap, og det kunne muligvis gøres med avispapir, såfremt de producenter, der leverer avispapir til Danmark, begynder at fremstille nyt avispapir af gamle aviser.

Endelig kan man søge at udvikle helt nye produkter, baseret på returpapir.

Såfremt der kan skabes fast afsætning for store mængder returpapir, må man overveje, hvorledes landets kommuner kan medvirke ved indsamlingen. Returpapir fra husholdninger indsamles i et vist omfang af frivillige organisationer. Disse indsamler normalt uregelmæssigt; skal returpapir indsamles regelmæssigt, gøres dette bedst gennem indsamling i lighed med en renovationsordning. Dette kan skabe behov for en koncessionsordning, idet den, som påtager sig regelmæssig indsamling i en kommune, også må